

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

15.12.2020. Nr. 1.8-2/1385

Uz 02.12.2020. Nr.01-08/6269

Uz: VSS 03.12.2020. Prot.Nr.48, 26.§

Veselības ministrijai

Par informatīvo ziņojumu (VSS-1041)

Konkurences padome (turpmāk - KP) saskaņā ar 03.12.2020. Valsts sekretāru sanāksmes protokola Nr.48, 26§ savas kompetences ietvaros ir izskatījusi Veselības ministrijas (turpmāk – VM) izstrādāto informatīvo ziņojumu par valsts līdzdalības saglabāšanu SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”, VSIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, VSIA „Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca”, VSIA „Slimnīca “Ģintermuiža””, VSIA „Piejūras slimnīca”, VSIA „Bērnu psihoneiroloģiskā slimnīca „Ainaži””, VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”, VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”” un SIA „Ludzas medicīnas centrs” (turpmāk – Informatīvais ziņojums) un Ministru kabineta protokollēmuma projektu un izsaka turpmākos iebildumus:

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskajai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, un konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem.

KP pēc iepazīšanās ar VM izstrādāto Informatīvo ziņojumu atzīst, ka VM nav pienācīgi veikusi VPIL 88.panta otrajā daļā noteikto publiskas personas pienākumu veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šī panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Izskatāmajā gadījumā Informatīvais ziņojums pēc būtības sastāv tikai no kapitālsabiedrību uzskaitījuma un informācijas par kapitālsabiedrību vispārējiem stratēģiskajiem mērķiem un sniegtajiem pamatdarbības veidiem.

KP ieskatā Informatīvais ziņojums konkrētajā redakcijā nav uzskatāms par pilnīgu un tajā iztrūkst šādi būtiski ekonomiskā izvērtējuma segmenti.

Pirmkārt, KP ieskatā VM Informatīvajā ziņojumā nav atspoguļojusi visus kapitālsabiedrību sniegtos pamatpakalpojumus (valsts apmaksātie veselības aprūpes un maksas veselības aprūpes pakalpojumi) un papildu pakalpojumus, aprobežojoties tikai ar vispārīgu kapitālsabiedrību pamatdarbības veidu uzskaiti. KP norāda, ka minēto pakalpojumu uzskaitē palīdz ne tikai identificēt kādu pakalpojumu tirgos kapitālsabiedrība darbojas, bet arī veikt

tirgus un konkurences situācijas novērtējumu.

Otrkārt, Informatīvajā ziņojumā nav ietverts tirgus novērtējums. KP ieskatā Informatīvajā ziņojumā ietvertā norāde, ka tirgū ir konstatējama tirgus nepilnība, līdz ar to kapitālsabiedrībām ir jāturpina sniegt iedzīvotājiem nepieciešamos valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus, ir atzīstama par pārāk vispārīgu un nesniedz pilnīgu priekšstatu par situāciju katrā no kapitālsabiedrību sniegto pakalpojumu tirgiem. KP nenoliedz, ka noteiktu pakalpojumu tirgū var tikt konstatēta tirgus nepilnība, t.sk. daļēja tirgus nepilnība, vienlaikus KP ieskatā minētais secinājums ar lielu varbūtību var nebūt attiecināms uz visiem kapitālsabiedrību sniegtajiem pakalpojumiem.

Treškārt, Informatīvajā ziņojumā nav iekļauts atbilstošs ietekmes uz konkurenci novērtējums, kurā, atbilstoši iegūtajai informācijai par kapitālsabiedrību sniegtajiem pamatpakalpojumiem un papildu pakalpojumiem un situāciju katrā no tirgiem, tiktu identificēti tirgū esošie tirgus dalībnieki (gan publisko personu kapitālsabiedrības, gan privātie tirgus dalībnieki), kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu ietekme uz identificētajiem tirgus dalībniekiem un tas, vai pastāv kādi šķēršļi, kas liegtu konkrēto pakalpojumu sniegt privātajiem tirgus dalībniekiem.

Ievērojot minēto, VM būtu nepieciešams veikt papildu izvērtējumu, kurā tiktu izvērtēts, kuros veselības aprūpes pakalpojumu segmentos kapitālsabiedrības konkurē ar privātajiem tirgus dalībniekiem un iespējamību atteikties no konkrēto pakalpojumu sniegšanas, t.sk. to, vai konkrēto pakalpojumu pārtraukšanas gadījumā neveidotos tirgus nepilnība, tādējādi radot negatīvu ietekmi uz konkrētā pakalpojuma pieejamību konkrētajā administratīvajā teritorijā, kā arī vai netiktu negatīvi ietekmēta piekļuve tiem valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem, kuros kapitālsabiedrības darbojas tirgus nepilnības apstākļos.

Ceturtkārt, Informatīvajā ziņojumā nav iekļauts konkurences neitralitātes izvērtējums¹, kurā tiktu izvērtēts, vai kapitālsabiedrības, darbojoties konkrētajos tirgos, nekropļo konkurenci un negūst nepamatotas priekšrocības. Tāpat konkrētā izvērtējumā būtisks segments ir kapitālsabiedrību sniegto maksas pakalpojumu cenu politika, kurā tiek izskatīts, vai konkrētās cenas tiek noteiktas pēc vispārējiem tirgus cenas noteikšanas principiem, nesniedzot pakalpojumus zem to pašizmaksas.

Piektkārt, KP ieskatā konsultācijas ar komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem ir veicamas konkrētā juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma veikšanas laikā, nevis pēc tā, ņemot vērā, ka tieši nevalstiskā sektora viedoklis palīdz gūt iespējami pilnīgu viedokli par pastāvošo situāciju katrā no tirgiem un palīdz identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus.

Līdz ar to, veicot nepieciešamo papildu izvērtējumu, Informatīvais ziņojums būtu papildināms ar atsevišķu segmentu, kurā tiktu ne tikai izvērtēts nevalstiskā sektora viedoklis par kapitālsabiedrību darbību un ietekmi uz konkurenci, bet arī sniegts atbilstošs iztirzājums.

Ievērojot minēto, KP ieskatā nav atbalstāma Informatīvā ziņojuma un Ministru kabineta protokollēmuma tālāka virzība, kamēr nav veikts papildu izvērtējums, novēršot iebildumos norādītos trūkumus.

Ar cieņu
priekšsēdētājs

J. Gaiķis

---

¹ Nostiprināta Konkurences likuma 14.¹pantā, kas aizliedz publiskai personai vai tās kapitālsabiedrībai ar savu darbību ierobežot, kavēt vai deformēt konkurenci. Saskaņā ar šī likuma 14.²panta noteikumiem, gadījumā, ja publiskas personas kapitālsabiedrība ir veikusi konkurences neitralitātes pārkāpumu, KP ir tiesīga izdot nelabvēlīgu administratīvo aktu, uzlikt tiesisko pienākumu un naudas sodu.